

Spreeken over zin en spiritualiteit

De taal van het onderwijs in de klinische pastorale vorming

Hans Schilderman

change perspective

2 De taal van het onderwijs in de KPV

Spreeken met Wim Rooijakkers over de Klinisch Pastorale Vorming

Klinisch focus

God - pastor - patiënt

Pastorale rol

Bemiddeling - ontsluiting - verheldering

Vormingsoriëntatie

Therapeutisch – biografisch - didactisch

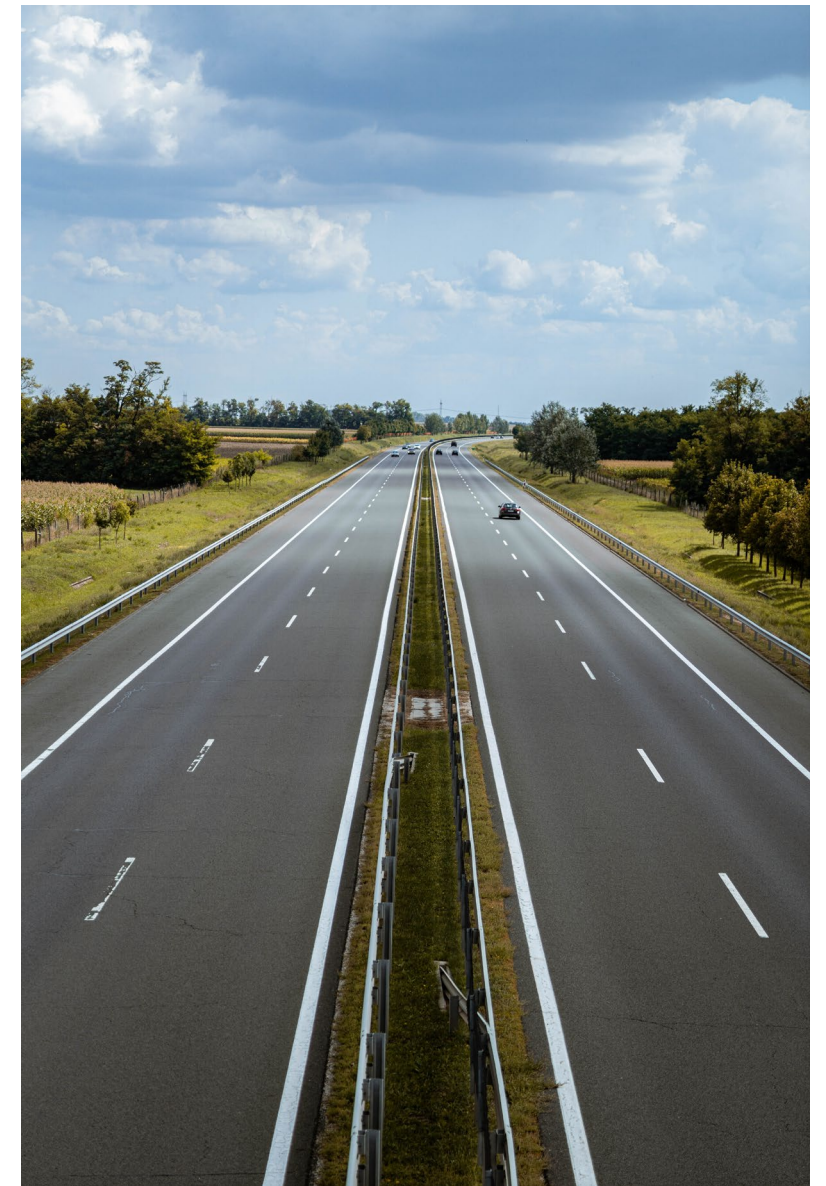

Photo by Nagy Szaby (Unsplash)

3 De taal van het onderwijs in de KPV

Hoe het vroeger was

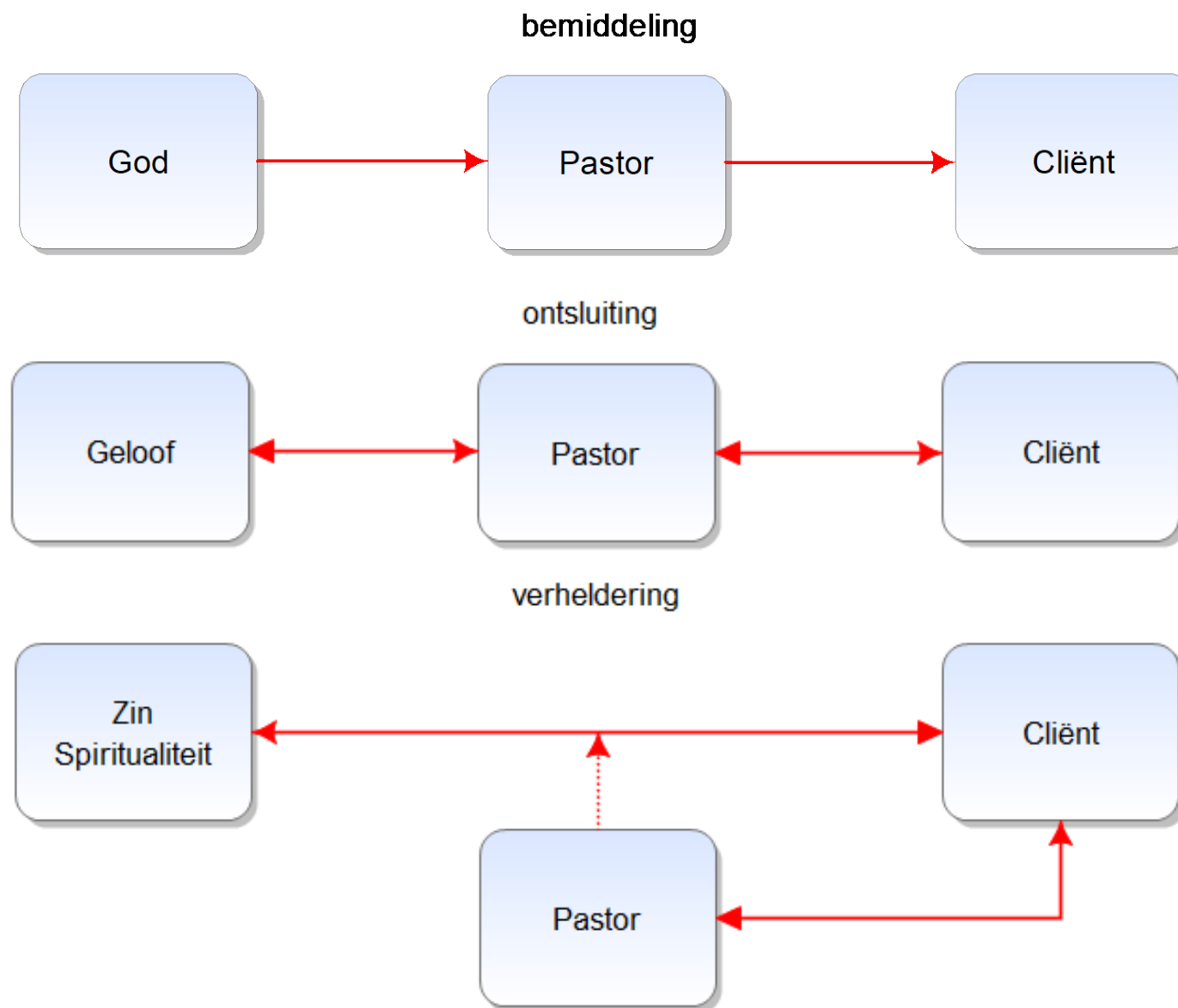
“Ik zat met het pastoraat in mijn maag. Hoe je communiceert met mensen leerde je niet, laat staan hoe je communiceert met jezelf. Je eigen gevoelens deden er niet toe. Dat was voor God niet nodig en voor jezelf ook niet. Psychologie en psychiatrie lagen voor dominees achter de horizon, terwijl in Amerika bleek dat het begrijpen van je eigen gevoelens de sleutel is voor het pastoraat.(...) In Amerika werd ik met mijzelf geconfronteerd.(...) Ik ging als het ware zelf in therapie.”

interview met Wybe Zijlstra in Trouw (1990)

4 De taal van het onderwijs in de KPV

Verschuiving in taal en rol

5 De taal van het onderwijs in de KPV

Kerntaken geestelijke verzorging

- 1) de communicatie over zin en spiritualiteit;
- 2) het helpen behartigen van zin en spiritualiteit in de levensloop;
- 3) het bevorderen van de moraal in actuele kwesties;
- 4) Het helpen interpreteren van religieuze en levensbeschouwelijke zingeving aan de 'menselijke conditie';
- 5) de interdisciplinaire afstemming op einddoelen van de klinische praktijk, zoals gezondheid en levenskwaliteit, preventie en herstel.

Schilderman, H. (2020) Het klinische domein van geestelijke zorgprofessionals. In: *Religie en Samenleving* (fc)

Photo by Des Récits (Unsplash)

6 De taal van het onderwijs in de KPV

Geesteswetenschappelijk uitgangspunt

Geesteswetenschappen hebben de 'menselijke conditie' tot object - dat wat ons tot mens maakt - en waarvoor verschillende culturen betekenisvormen aanreiken.

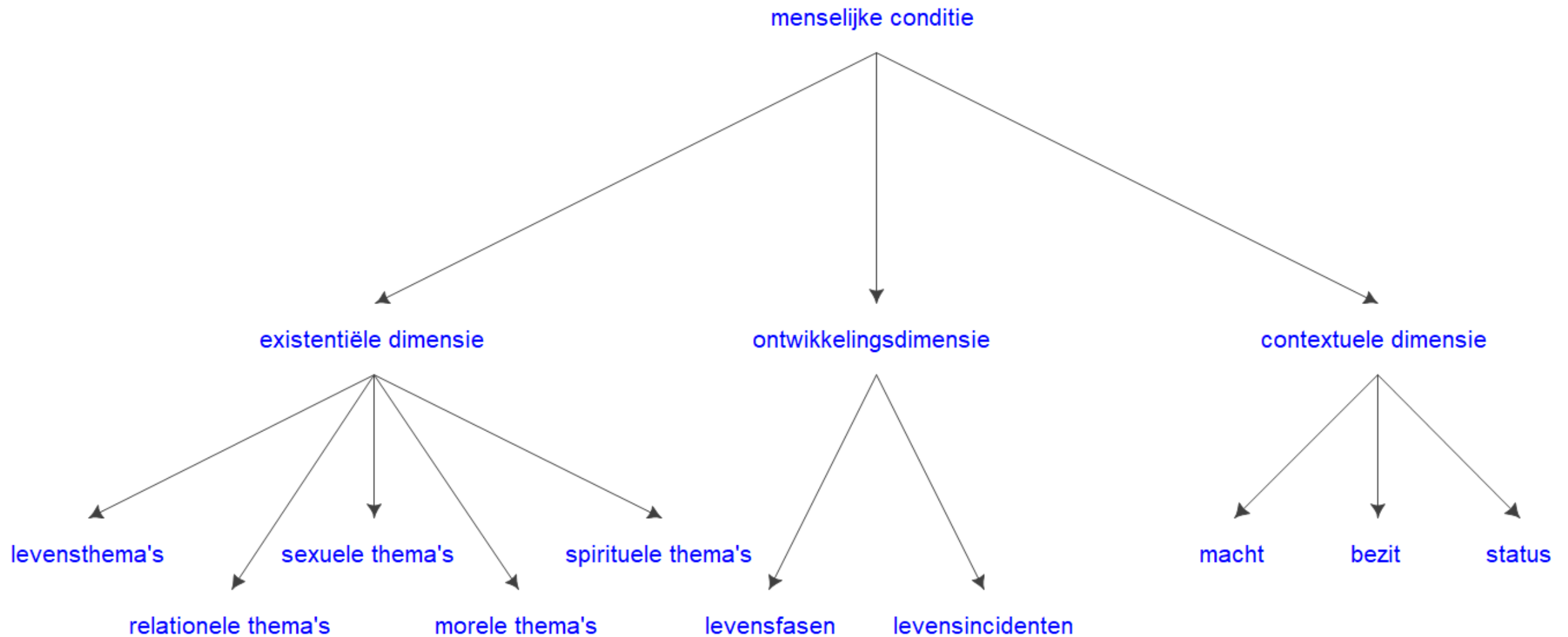
- Symbolische functie: overdragen, onderzoeken en zorg dragen voor het historische, culturele en religieuze erfgoed, met daarbij bijzondere aandacht voor de belangen en netwerken die dat erfgoed in stand houden en ontwikkelen.
- Instrumentele functie: het verbinden van het erfgoed met actuele vraagstukken en problemen die voortkomen uit het deelnemen aan cultuur en samenleving.
- Morele functie: ontwikkelen van het kritisch beoordelingsvermogen met betrekking tot het culturele complex en in relatie tot de leefwereld.

Photo by Gary Butterfield (Unsplash)

7 De taal van het onderwijs in de KPV

Klinisch perspectief

8 De taal van het onderwijs in de KPV

Religiewetenschappelijk focus

- *Een system van symbolen dat*
- *krachtige, overtuigende en duurzame stemmingen en motivaties in mensen vestigt,*
- *door concepties van een algemene orde van bestaan te formuleren en*
- *deze concepties met een zodanige aura van feitelijkheid te bekleden*
- *dat deze stemmingen en motivaties uniek en reëel lijken.*

(Geertz , C (1985). Religion as a Cultural System. Anthropological Approaches to the Study of Religion. London, Banton,Tavistock Press. 4).

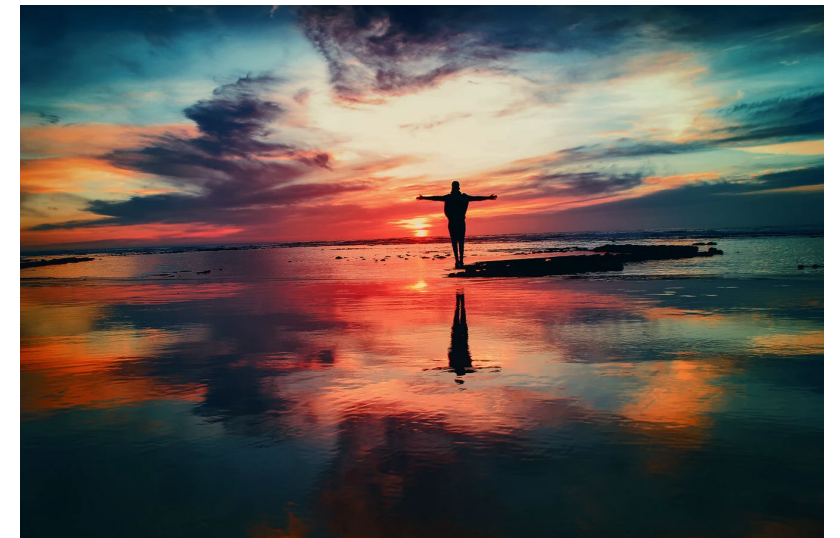
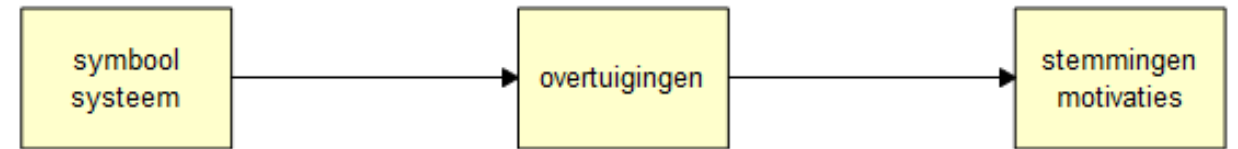

Photo by Mohamed Nohassi (Unsplash)

9 De taal van het onderwijs in de KPV

Professioneel profiel

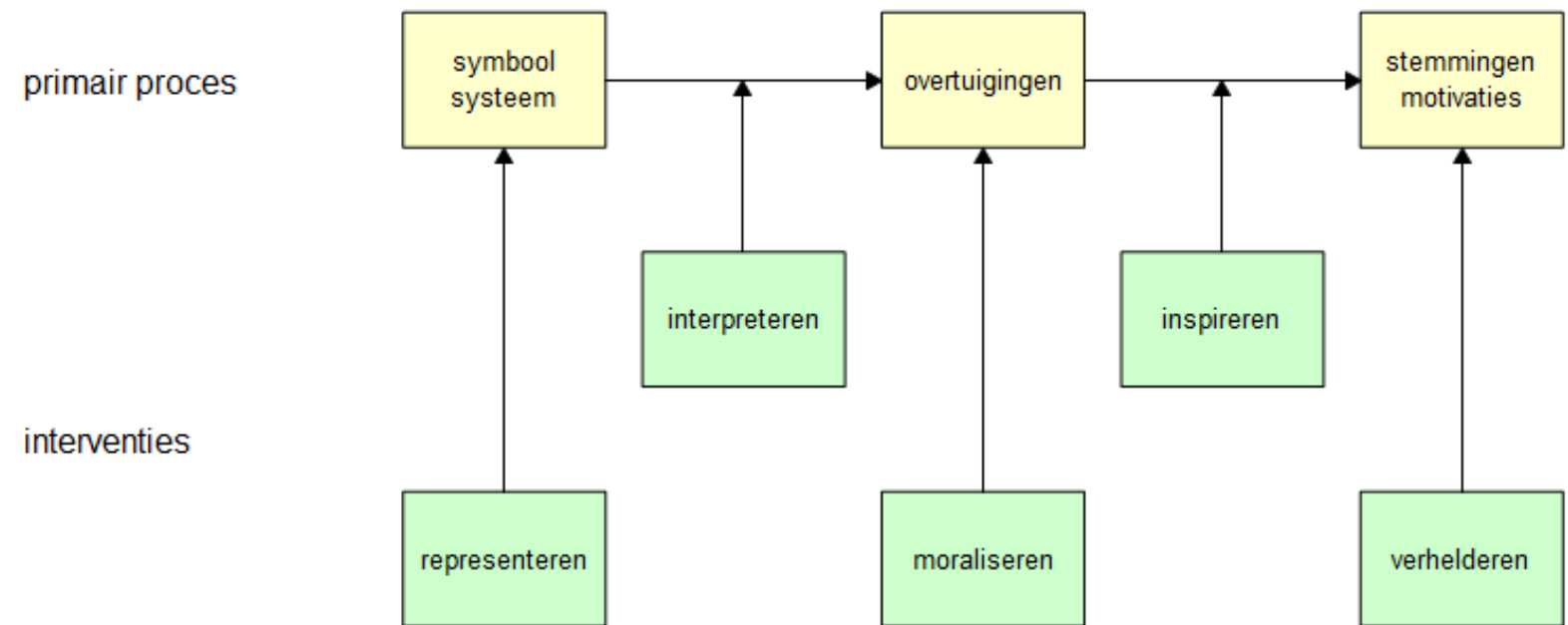
primair proces

(Schilderman, J.B.A.M. (2012). De professionele attitude in de geestelijke verzorging. In: *Pastorale Perspectieven*, 148 (3), 19-28.).

10 De taal van het onderwijs in de KPV

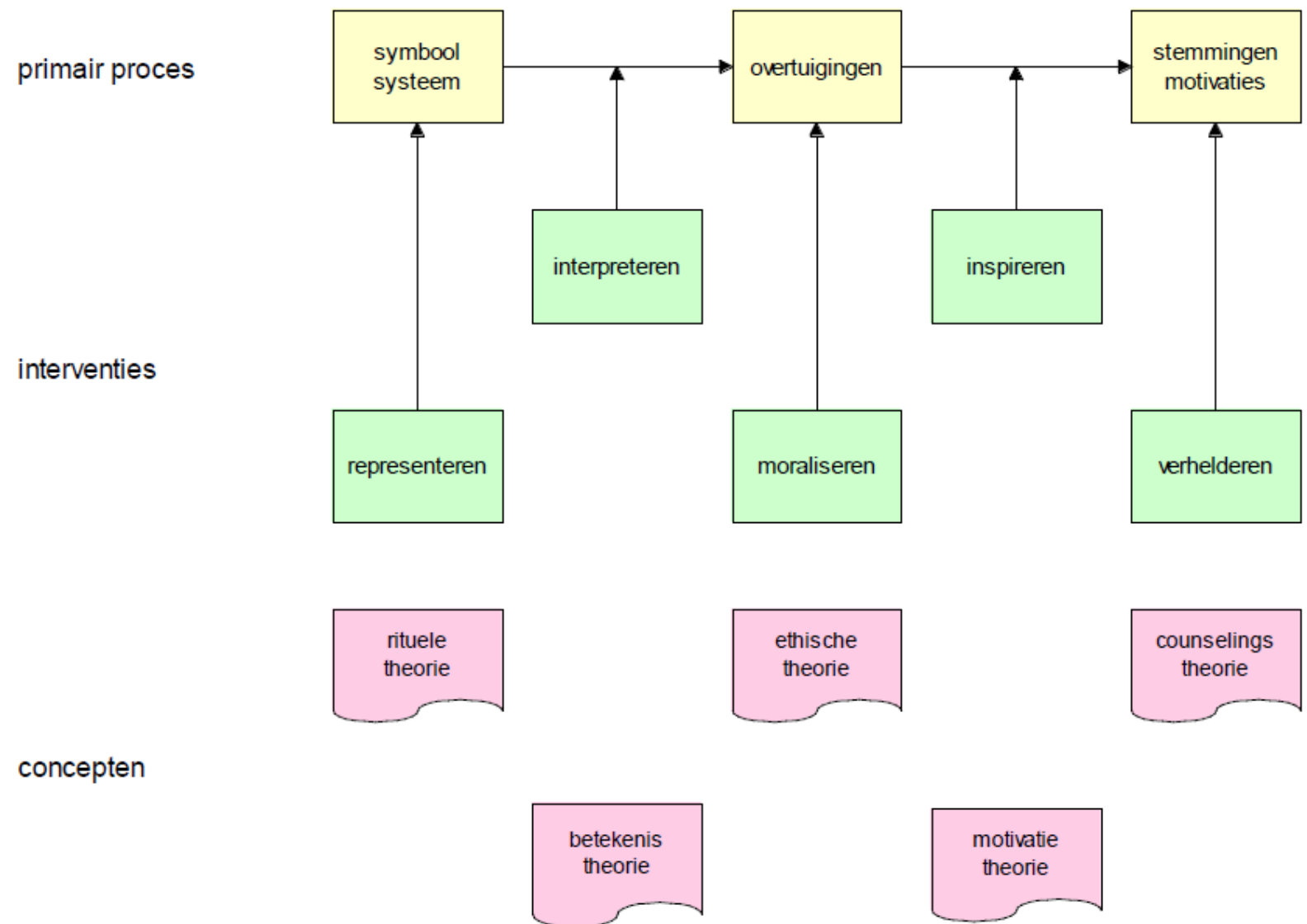
Professioneel profiel

(Schilderman, J.B.A.M. (2012). De professionele attitude in de geestelijke verzorging. In: *Pastorale Perspectieven*, 148 (3), 19-28.).

11 De taal van het onderwijs in de KPV

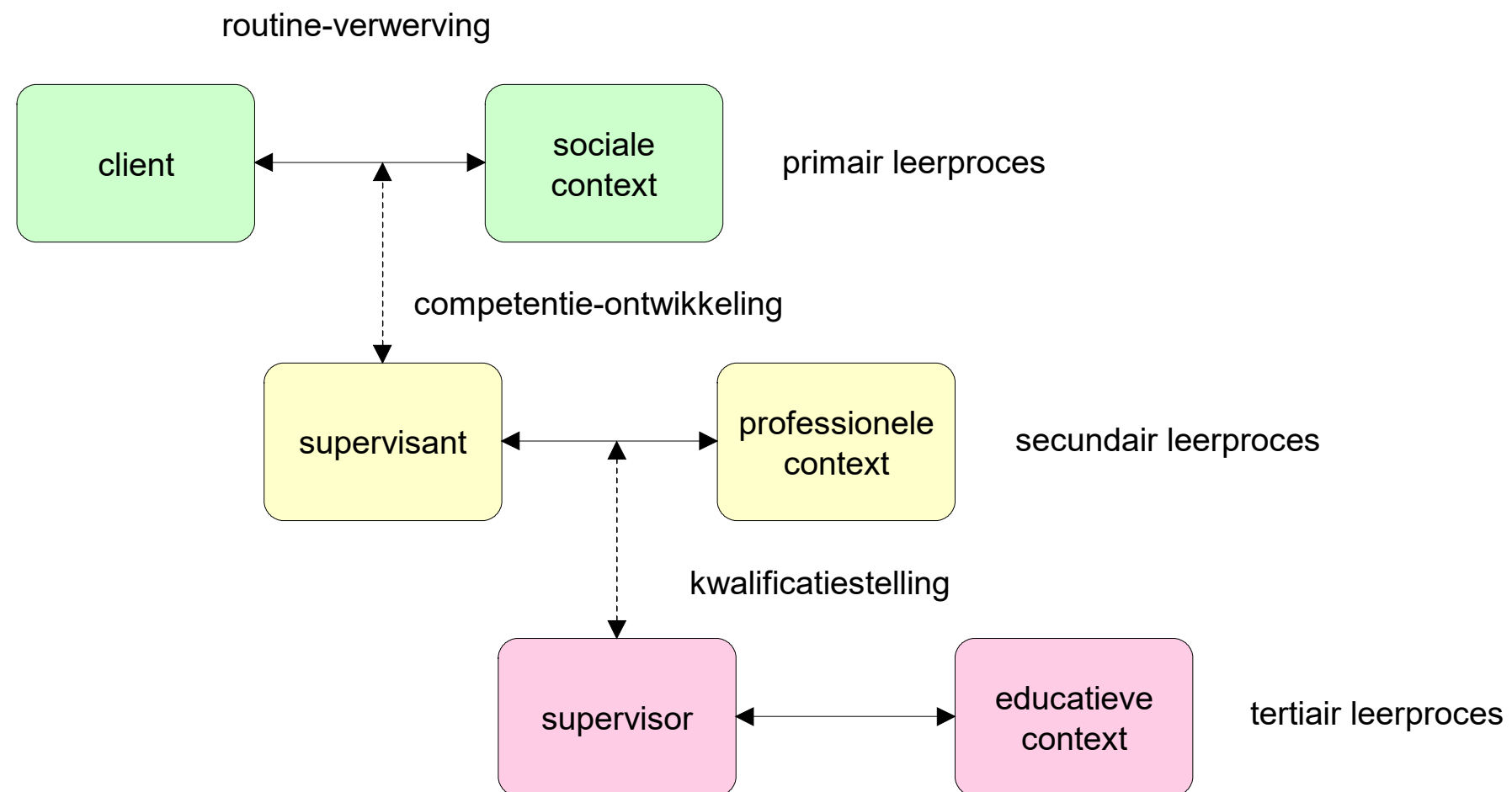
Professioneel profiel

(Schilderman, J.B.A.M. (2012). De professionele attitude in de geestelijke verzorging. In: *Pastorale Perspectieven*, 148 (3), 19-28.).

12 De taal van het onderwijs in de KPV

Supervisorisch leren

Schilderman, J.B.A.M. & Putman, W. (2003). Pastoral Supervision Assessment. Journal of Empirical Theology, 533-549.

13 De taal van het onderwijs in de KPV

Leerwerkplaatsen

- Zin en spiritualiteit als maatschappelijk en interdisciplinair belang.
- Innovatieve verandering en trajectfasering geestelijke zorg.
- Functieontwikkeling en specialisatie in landelijk accreditatiebeleid.
- KPV als supervisorische leerwerkplaats.
- Zingevingszorg als voorbeeld van post-initieel onderwijs.

		Innovatiedoelen van geestelijke zorg naar type lijden		
		Acuut	chronisch	terminaal
trajectfasering geestelijke zorg	Aanmelding			
	Intake			
	Opstart			
	Analyse			
	Planning			
	Uitvoering			
	Evaluatie			
	Uitstroom			

Schilderman, H. (2020) Het klinische domein van geestelijke zorgprofessionals. In: *Religie en Samenleving* (fc)